GENERALINIO ADVOKATO
M. POIARES MADURO IŠVADA,
pateikta 2007 m. sausio 25 d. [1]

1. 1946 m. Jungtinių Valstijų Aukščiausiajame Teisme [2] buvo atliktas su Šiaurės Karolinos vištomis pirmasis orlaivių keliamo triukšmo poveikio teisinis vertinimas ir kilo būtinybė suderinti naudojimosi oro erdve bendrąjį interesą bei kylančių ar besileidžiančių orlaivių keliamo triukšmo poveikį patiriančių asmenų teises.

2. Šioje byloje nagrinėjamas 2002 m. balandžio 14 d. Belgijos Karalystės Karaliaus dekretas (toliau vadinamas Dekretu), kuris reglamentuoja tam tikrų rūšių civilinių ikigarsinių reaktyvinių lėktuvų skrydžius naktį. Komisijos nuomone, šis dekretas buvo priimtas nesilaikant Direktyvoje 2002/30/EB [3] įtvirtintų įpareigojimų, o taip pat EB 10 straipsnio antrosios pastraipos bei EB 249 straipsnio trečiosios pastraipos.

3. Belgijos Karalystė kaltinama neįvykdžiusi įsipareigojimų pagal Bendrijos teisę, Teisingumo Teismo išaiškintą sprendime *Inter-Environnement Wallonie* [4] ir vėliau priimtuose sprendimuose, nes per nustatytą Direktyvos 2002/30/EB įgyvendinimo laikotarpį įgyvendino priemones, kurios galėjo „rimtai pakenkti direktyvos numatytam tikslui".

I — Teisinis pagrindas

A — *Bendrijos teisės aktai*

4. Direktyva 2002/30/EB buvo priimta siekiant nustatyti Bendrijoje taikytinas taisykles dėl vienodų operacijų apribojimų nustatymo valstybių narių oro uostuose.

1 — Originalo kalba: portugalų.

2 — *Jungtinės Valstijos prieš Causby*, 328 U.S. 256 (1946).

3 — 2002 m. kovo 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/30/EB dėl taisyklių ir tvarkos, reglamentuojančios triukšmingų operacijų apribojimų įvedimą Bendrijos oro uostuose, nustatymo (OL L 85, p. 40, toliau – Direktyva).

4 — 1997 m. gruodžio 18 d. Sprendimas *Inter-Environnement Wallonie*, C-129/96, Rink. p. I-7411.

5. Direktyvos 2 straipsnio g punkte apibrėžiamas „subalansuotas požiūris“, kuriuo grindžiami šią sritį reguliuojantys Bendrijos teisės aktai:

„Subalansuotas požiūris – požiūris, kuriuo vadovaudamosi valstybės narės svarsto prieinamas priemones triukšmo problemai kuriame nors oro uoste jų teritorijoje spręsti, būtent galimą numatyti orlaivių triukšmo jo ištakose mažinimo, žemės naudojimo planavimo ir valdymo, triukšmą mažinančios naudojimo tvarkos ir operacijų apribojimų efektą.“

6. 4 straipsnio 4 punkte apibrėžiami orlaivio keliamo triukšmo vertinimo kriterijai, kurie „nustatomi atliekant sertifikavimo procedūrą pagal Tarptautinės civilinės aviacijos konvencijos trečiosios redakcijos (1993 m. liepos mėn.) 16 priedo 1 tomo 4 straipsnio 4 punktą“. Direktyvos 2 straipsnio d dalyje apibrėžiant „ribinio triukšmingumo orlaivius“ taip pat vadovaujamasi minėtos konvencijos 16 priedo 1 tomo II dalies 3 skyriuje nustatytais kriterijais.

7. Subalansuotas požiūris yra tarptautiniu lygiu pasiektas kompromisas, skirtas suderinti triukšmo ribojimo politiką su civilinės aviacijos plėtros reikmėmis [5].

8. Šios direktyvos 15 straipsniu panaikinamas anksčiau galiojęs reglamentas, t. y. 1999 m. balandžio 29 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 925/1999 dėl tam tikrų tipų civilinių ikigarsinių reaktyvinių lėktuvų, kurie buvo modifikuoti ir kuriems buvo išduotas naujas pažymėjimas, kad jie atitinka Tarptautinės civilinės aviacijos konvencijos trečiosios redakcijos (1993 m. liepos mėn.) 16 priedo 1 tomo II dalies 3 skyriaus standartus, registravimo ir naudojimo Bendrijoje [6].

9. Vienas iš naujosios Bendrijos direktyvos tikslų buvo nuo 2002 m. balandžio mėnesio pakeisti anksčiau galiojusias taisykles, kol jos nesukėlė visų atitinkamų pasekmių (numatytų minėto reglamento 3 straipsnyje [7]). Iš tiesų direktyva siekiama suderinti Europos teisinį pagrindą su ICAO reikalavimais. Šios naujosios tarptautinės gairės yra įtvirtintos (33-oje ICAO asamblėjoje priimtoje) Rezoliucijoje A 33/7, o nuoroda į šią rezoliuciją pateikiama direktyvos preambulės dešimtoje konstatuojamojoje dalyje. [8]

5 — Kaip aiškiai išplaukia iš 33-oje Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos (ICAO) asamblėjoje priimtos rezoliucijos A 33/7 C priedo.

6 — OL L 115, p. 1.

7 — Minėtas 3 straipsnis nustato keletą imperatyvių draudimų dėl galimybės naudoti civilinius ikigarsinius reaktyvinius lėktuvus, kuriems buvo išduoti nauji pažymėjimai.

8 — Rezoliucijoje A 33/7 suformuluota pozicija dėl subalansuoto požiūrio buvo patvirtinta vėliau, 2004 m. spalio 8 d., priimtoje Rezoliucijoje A 35/5.

10. Direktyvoje įtvirtintas požiūris dėl operacijų apribojimų nepažeidžia anksčiau priimtų sprendimų; vadovaujantis 7 straipsniu, direktyva netaikoma:

„a) operacijų apribojimams, kurie jau buvo nustatyti iki šios direktyvos įsigaliojimo dienos;

b) nedideliems dalinių operacijų apribojimų techniniams pakeitimams, nesusijusiems su didesnėmis skrydžių operatorių bet kuriame Bendrijos oro uoste išlaidomis ir nustatytiems po šios direktyvos įsigaliojimo".

Kitos konkrečius atvejus apimančios išimtys numatytos 8 ir 9 straipsniuose.

11. Direktyva įsigaliojo jos paskelbimo dieną, t. y. 2002 m. kovo 28 dieną. Vadovaujantis direktyvos 16 straipsniu, ne vėliau kaip iki 2003 m. rugsėjo 28 d. valstybės narės buvo įpareigotos priimti 2003 m. rugsėjo 28 d. Direktyvą įgyvendinančius nacionalinius įstatymus ir kitus teisės aktus. Taip pat buvo nustatytas reikalavimas apie direktyvos įgyvendinimą nedelsiant pranešti Komisijai.

B — *Nacionalinės teisės aktai*

12. 2002 m. balandžio 14 d. Karaliaus dekretas buvo paskelbtas *Moniteur belge* 2002 m. balandžio 17 dieną.

13. Belgijos Dekreto 1 straipsnis nustato:

„Naktį nuo 23 valandos vietos laiku iki 6 valandų vietos laiku leidžiami civilinių ikigarsinių reaktyvinių lėktuvų skrydžiai, tik jeigu lėktuvai skrenda lygia konfigūracija."

14. Tačiau šio dekreto 2 straipsnis numato:

„1 straipsnis netaikomas:

1) virš Belgijos teritorijos skrendantiems lėktuvams, kurių išvykimo ir atvykimo vieta yra užsienio valstybėje;

2) civiliniams ikigarsiniams reaktyviniams lėktuvams:

a) kurių variklių dvikontūriškumo laipsnis yra trys ir daugiau ir atitinka Tarptautinės civilinės aviacijos konvencijos trečiosios redakcijos (1993 m. liepa) 16 priedo 1 tomo II dalies 3 skyriaus arba griežtesnius reikalavimus;

b) arba kurie nuo pat pradžių, t. y. iš naujo nesertifikavus, atitinka pirmiau nurodytame a punkte nurodytus arba griežtesnius reikalavimus."

15. Pagal Dekreto 3 straipsnį, šis dekretas taikomas nepažeidžiant Reglamento Nr. 925/1999 nuostatų.

16. Šio dekreto 4 straipsnis nustatė, kad Karaliaus dekretas įsigalioja 2003 m. liepos 1 d., t. y. likus trims mėnesiams iki galutinio direktyvoje numatyto jos įgyvendinimo termino pabaigos ir praėjus daugiau nei metams nuo pastarosios įsigaliojimo.

II — Ikiteisminė procedūra

17. 2002 m. birželio 6 d. Komisija paprašė Belgijos valdžios institucijų pateikti informacijos apie 2002 m. balandžio 14 d. Karaliaus dekretą. Komisija iš esmės buvo susirūpinusi, kodėl operacijų apribojimų nustatymo tikslais buvo palikta nuoroda į Reglamente Nr. 925/1999 minimo variklių „dvikontūriškumo laipsnio" kriterijų, nors paskelbiant šį dekretą reglamentas jau buvo panaikintas, o direktyvoje šis kriterijus nenumatytas.

18. Kadangi 2002 m. birželio 28 d. Belgijos valdžios institucijų laiške pateiktas atsakymas Komisijos netenkino, 2002 m. spalio 24 d. ji Belgijos Karalystei išsiuntė oficialų pranešimą motyvuodama tuo, kad per direktyvos įgyvendinimo laikotarpį priimtos priemonės gali rimtai pakenkti siekiant direktyvos numatyto tikslo. Oficialaus pranešimo 2 punkto 2 dalyje Komisija nurodė, kad direktyvoje nebuvo numatyta dekrete įtvirtintų dvikontūriškumo laipsnio ir pakartotinio leidimų suteikimo sąvokų.

19. 2002 m. gruodžio 23 d. atsakyme Belgijos valdžios institucijos pateikė keletą argumentų, skirtų įrodyti, kad 2002 m. balandžio 14 d. Karaliaus dekretas yra tik dar iki šiai direktyvai įsigaliojant „nustatytos" priemonės formalus įtvirtinimas, todėl Dekreto turinį reikia vertinti kaip patenkantį į direktyvos 7 straipsnio taikymo sritį.

20. Siekdama pateisinti pavėluotą Dekreto formalų įtvirtinimą, Belgijos Karalystė rėmėsi sudėtinga valstybės vidaus santvarka ir skirtingo lygmens įstatymų leidybos institucijų, atsakingų už oro uostų ir oro transporto administravimą, veiklos koordinavimo ir tarpusavio konsultavimosi poreikiu.

21. Nesutikdama su pateiktais paaiškinimais, 2003 m. birželio 3 d. Komisija Belgijos Karalystei išsiuntė pagrįstą nuomonę, į kurią ji atsakė 2003 m. rugpjūčio 3 d. laišku.

22. Galiausiai 2005 m. lapkričio 28 d. Komisija pareiškė ieškinį pagal EB 226 straipsnį.

III — Tyrimas

23. Komisija tvirtina, kad 2002 m. balandžio 14 d. Karaliaus dekrete nustatytos priemonės, įgyvendintos direktyvos įgyvendinimo laikotarpiu, sudaro lėktuvų operacijų apribojimus Direktyvos 2002/30/EB 2 straipsnio e dalies prasme.

24. Komisijos nuomone, šie apribojimai buvo nustatyti neatsižvelgiant į direktyvos 5 ir 6 straipsnių reikalavimus. Šiuose straipsniuose pateikiamos taisyklės, susijusios su vertinimu, kuri reikia atlikti nustatant apribojimus ir pašalinant „ribinio triukšmingumo“ lėktuvus pagal Tarptautinės civilinės aviacijos konvencijos 16 priedo 1 tomo II dalies 3 skyriaus standartus. Kaip jau minėta, ribinio triukšmingumo orlaivių apibrėžimas pateikiamas 2 straipsnio d dalyje.

25. Komisija priduria, kad šie apribojimai buvo nustatyti neatsižvelgiant į direktyvos 10 straipsnį. Šiame straipsnyje valstybės narės įpareigojamos tartis su suinteresuotosiomis šalimis dėl 5 ir 6 straipsniuose numatytų apribojimų taikymo ir apskritai užtikrinti priimamų sprendimų skaidrumą.

26. Komisija ieškinio 43 punkte daro išvadą, kad dekreto priėmimas turi „ilgalaikį neigiamą poveikį direktyvos įgyvendinimo bei taikymo sąlygoms Bendrijoje, kadangi nustačius įvairių lėktuvų pašalinimo reikalavimą, vertinant triukšmo lygį, kaip numatyta direktyvoje, nebebus įmanoma atsižvelgti į visų Tarptautinės civilinės aviacijos konvencijos 16 priedo 3 skyriaus taisykles atitinkančių lėktuvų keliamą triukšmą ir dėl to nebus įmanoma užtikrinti direktyvos numatyto optimalaus triukšmo fono pagerėjimo“.

A — *Direktyvų veikimas jų įgyvendinimo laikotarpiu*

27. Komisijos prašymas grindžiamas nusistovėjusia Teisingumo Teismo praktika, kuri pirmiausia buvo įtvirtinta sprendime *Inter-Environnement Wallonie*[9].

28. Teisingumo Teismo nuomone, galiojančios direktyvos nuostatos ir EB 10 straipsnio antroji pastraipa kartu su EB 249 straipsnio trečiąja pastraipa:

„Įpareigoja valstybes nares, kurioms skirta direktyva, jos įgyvendinimo laikotarpiu nepriimti nuostatų, galinčių rimtai pakenkti direktyvos numatytam tikslui.“ [10]

29. Iki šiol šią Teisingumo Teismo praktiką buvo tinkama minėti tik pagal EB 234 straipsnį pateiktų prašymų priimti prejudicinį sprendimą kontekste. Tačiau ši byla susijusi su ieškiniu dėl įsipareigojimų neįvykdymo pagal EB 226 straipsnį.

30. Ši Teisingumo Teismo praktika buvo minėta dėl būtinybės įvertinti nacionalinės teisės nuostatų teisėtumą atsižvelgiant į jų priėmimo metu egzistuojančias aplinkybes, t. y. siekiant nustatyti, ar Bendrijos teisės nuostatos, kurių įgyvendinimo laikotarpis dar nesibaigęs, draudžia valstybėms narėms priimti su Bendrijos teisėje įtvirtintomis pareigomis nesuderinamas nuostatas.

31. Šios Teisingumo Teismo praktikos apimtis yra aiški.

32. Visų pirma reikia skirti direktyvos įsigaliojimą nuo galutinio jos įgyvendinimo termino. EB 254 straipsnio 1 dalis vienareikšmiškai nustato:

„251 straipsnyje nurodyta tvarka priimtus reglamentus, direktyvas ir sprendimus pasirašo Europos Parlamento pirmininkas ir Tarybos pirmininkas ir jie yra skelbiami *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*. Jie įsigalioja juose nurodytą dieną arba, jei ji nenurodoma, dvidešimtą dieną nuo jų paskelbimo“.

9 — Minėtas sprendimas C-129/96.

10 — Ten pat, 50 punktas. Ši teismų praktika buvo patvirtinta 2003 m. gegužės 8 d. Sprendime *ATRAL*, C-14/02, Rink. p. I-4431; 2005 m. lapkričio 22 d. Sprendime *Mangold*, C-144/04, Rink. p. I-9981; 2005 m. lapkričio 10 d. Sprendime *Stichting Zuid-Hollandse Milienfederatie*, C-316/04, Rink. p. I-9759; 2006 m. liepos 4 d. Sprendime *Adeneler*, C-212/04, Rink. p. I-6057 ir 2006 m. rugsėjo 14 d. Sprendime *Stichting Zuid-Hollandse Milieufederatie*, C-138/05, Rink. p. I-8339.

33. Nagrinėjamos direktyvos 17 straipsnis nustato:

„Ši direktyva įsigalioja jos paskelbimo *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje* dieną.“

Direktyva buvo paskelbta 2003 m. kovo 28 dieną.

34. Būtent nuo šios dienos direktyva pradeda egzistuoti ir sukelia pasekmes Bendrijos teisės sistemoje ir valstybių narių atžvilgiu, kurioms – šiuo atveju direktyvos 16 straipsnyje – yra nustatomas jos įgyvendinimo terminas. Šis terminas yra visų pirma skirtas suteikti valstybėms narėms laikotarpį, reikalingą priimti direktyvą perkeliančias priemones [11].

35. 1986 m. spalio 7 d. pateiktoje išvadoje byloje C-30/85 [12] generalinis advokatas F. Mancini iškėlė direktyvų veikimo jų įgyvendinimo laikotarpiu klausimą:

„<...> net jeigu direktyvoje nėra aiškios sąlygos dėl susilaikymo nuo veiksmų („standstill“), jos paskelbimas turi „blokuojamąjį“ poveikį, t. y. valstybėms narėms draudžia priimti direktyvos nuostatoms prieštaraujančias priemones <...>

Todėl aišku, kad direktyvos priėmimas savaime įpareigoja valstybes nares susilaikyti nuo naujų priemonių, kurios galėtų padidinti minėtus skirtumus, priėmimo.

<...> ši laisvė, kaip ir visos kitos laisvės, turi ribas, kurias visų pirma apibrėžia sveikas protas. Todėl nekyla abejonių, kad tai apima teisę palikti galioti su direktyva nesuderinamas taisykles ir praktiką; tačiau, kaip jau minėjau, taip pat aišku, kad ši laisvė neapima teisės padidinti direktyvos siekiamus ištaisyti trūkumus. Vadinasi, per nustatytą laikotarpį priimtos priemonės būtinai turi būti Bendrijos teisės nuostatoms perkelti skirtos priemonės, kurios turi bent jau neprieštarauti minėtose nuostatose įtvirtintiems reikalavimams.“

36. Teisingumo Teismo praktika patvirtino minėtame sprendime *Inter-Environnement Wallonie* apibrėžtą požiūrį. Nepaisant to, kad Teisingumo Teismas šiame sprendime generalinio advokato F. Mancini požiūriu

11 — Minėto sprendimo *Inter-Environnement Wallonie* 41 punktas ir 2004 m. vasario 5 d. Sprendimo *Rieser Internationale Transporte*, C-157/02, Rink. p. I-1477, 68 punktas.

12 — 1987 m. birželio 11 d. Sprendimas, C-30/85, Rink. p. I-2497, 7 punktas.

vadovavosi tik iš dalies, tai buvo svarbus žingsnis. Teisingumo Teismo sprendimas viršijo minėtoje byloje generalinio advokato F. G. Jacobs pateiktoje išvadoje suformuluoto pasiūlymo ribas [13].

37. Teisingumo Teismas direktyvų veikimą įgyvendinimo laikotarpiu apibrėžė nurodydamas tikslą, kad būtų užtikrintas jų veikimas nuo įsigaliojimo dienos, neįpareigojant valstybių narių veikti anksčiau. Be to, Teisingumo Teismas nenustatė bendros valstybių narių pareigos susilaikyti nuo veiksmų nagrinėjamos direktyvos reglamentuojamose srityse.

38. EB 10 straipsnio antroji pastraipa ir EB 249 straipsnio trečioji pastraipa, atsižvelgiant į jų išaiškinimą, įpareigoja valstybes nares susilaikyti nuo direktyvoje numatytiems Bendrijos tikslams kenkiančių veiksmų. Kol nepasibaigė įgyvendinimo laikotarpis, valstybės narės pareiga imtis veiksmų nėra kontrolės dalykas. Nuo Bendrijos direktyvos įsigaliojimo dienos ji užkerta kelią tam, kad būtų priimtos nacionalinės priemonės, galinčios pakenkti numatytų tikslų įgyvendinimui.

39. Šis „gera valia“ grindžiamas požiūris iš esmės panašus į atitinkamą tarptautinės teisės nuostatą. Remiantis 1969 m. gegužės 23 d. Vienos konvencijos dėl tarptautinių sutarčių teisės 18 straipsniu:

„Valstybė privalo susilaikyti nuo veiksmų, kurie pažeistų sutarties objektą ir jos tikslą, jei:

<...>

b) jei ji yra išreiškusi sutikimą laikyti sutartį įpareigojančia iki jai įsigaliojant, su sąlyga, kad sutarties įsigaliojimas nėra be pagrindo uždelsiamas.“ [14]

40. Valstybė narė išsaugo įstatymų leidybos ir administracinius įgaliojimus, tačiau jie turi būti įgyvendinami nepažeidžiant direktyvos ir neturi jai prieštarauti ar bent jau netrukdyti taikyti Bendrijos lygiu nustatytų taisyklių.

13 — Minėta generalinio advokato F. G. Jacobs išvada byloje C-129/96.

14 — Žr. 1997 m. sausio 22 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *OpelAustria GmbH prieš Tarybą*, T-115/94, Rink. p. II-39, 91 punktą ir 76–90 punktus.

41. Teisingumo Teismas reikalauja, kad nustatant, ar valstybė narė padarė pažeidimą, reikia įvertinti, ar nacionalinės teisės nuostata gali „rimtai pakenkti“ direktyvos tikslams.

42. Šiuo atžvilgiu Teisingumo Teismas pažymėjo, kad reikia išnagrinėti nacionalinės teisės aktus įvertinant:

„ar nagrinėjamos nuostatos visiškai perkelia direktyvą bei nesuderinamų nuostatų praktines taikymo pasekmes ir jų trukmę.“ [15]

43. Vertinant, ar nagrinėjamos nuostatos visiškai perkelia direktyvą, reikia atlikti išankstinį vertinimą, ar Direktyva buvo tinkamai įgyvendinta. Būtų labai sudėtinga įvykdyti įsipareigojimą ir padaryti tai per nustatytą laikotarpį, jeigu siekiant įvykdyti šį įsipareigojimą konkrečiai atlikti veiksmai neatitinka reikalavimų.

44. Tai taip pat nereiškia, kad dėl to, jog nagrinėjama nacionalinės teisės nuostata nėra įgyvendinimo priemonė, nereikia vertinti jos atitikties Bendrijos reikalavimams, nes nėra svarbu, ar po direktyvos įsigaliojimo priimta nacionalinės teisės nuostata skirta perkelti Bendrijos teisės akto tekstą [16].

45. Nacionalinės teisės nuostatų taikymo faktinės pasekmės ir jų trukmė turi būti išnagrinėti išsamiau.

46. Nacionalinės teisės nuostatos gali rimtai pakenkti direktyvos tikslams, kai jos gali sukurti ilgalaikę Bendrijos tikslams prieštaraujančią situaciją.

47. Tokia padėtis gali atsirasti dėl priimtų nuostatų arba dėl susidariusių Bendrijos tikslams prieštaraujančių *de facto* aplinkybių, kurias sudėtinga pakeisti.

15 — Minėto sprendimo *Inter-Environnemnet Wallonie* 47 punktas.

16 — Minėto sprendimo *ATRAL* 59 punktas; minėto sprendimo *Mangold* 60 punktas ir minėto sprendimo *Adeneler* 121 punktas.

48. Galimas atvejis, kad Bendrijos direktyvos įgyvendinimo laikotarpiu nacionaliniu lygiu nustatomi įpareigojimai, dėl kurių gali susidaryti tam tikra padėtis ar reikėti priimti Bendrijos nuostatų neatitinkančius ar jiems iš esmės prieštaraujančius sprendimus, kuriuos sudėtinga atšaukti.

49. Pavyzdžiui, nacionalinės teisės nuostatos gali nustatyti pareigas, kurių vykdymas daro Bendrijos lygiu atliktą suderinimą neveiksmingą ar nustato tam tikras pasirinkimo galimybes, galinčias išlikti po įgyvendinimo termino pabaigos ir savo ruožtu turėti įtakos tolesniems Bendrijos lygiu priimamų sprendimų pokyčiams.

50. Tikėtina, kad dėl Belgijos dekreto gali susidaryti tokia padėtis, kuri, galimas daiktas. priverstų kai kurias Europoje veiklą vykdančias oro linijų bendroves galiausiai pakeisti savo lėktuvų parkus.

51. Taip pat būtina įvertinti, ar priimta priemonė yra laikinai reikalinga. Valstybė narė, siekdama pagrįsti su Bendrijos reikalavimais nesuderinamos nuostatos priėmimą, gali remtis tokios priemonės poreikiu [17].

17 — Minėto sprendimo *Inter-Environnement Wallonie* 49 punktas.

B — *Belgijos Karalystės atsikirtimai*

Dėl priimtinumo

52. Belgijos Karalystė rašytinėse pastabose pažymi, kad EB 226 straipsnio antrosios pastraipos pagrindu pareikštame ieškinyje Komisija nurodo, jog iki nagrinėjamos direktyvos įgyvendinimo termino pabaigos Belgijos vyriausybė ją įgyvendino priimdama 2003 m. rugsėjo 25 d. Karaliaus dekretą [18], nustatantį taisykles ir procedūras dėl operacijų apribojimų įvedimo Briuselio nacionaliniame oro uoste, tačiau tuo pat metu nepanaikino ar nepakeitė šioje byloje nagrinėjamo Dekreto.

53. Atsiliepimo į ieškinį 20–29 punktuose Belgijos Karalystė priekaištauja Komisijai, jog ji pateikė papildomą kaltinimą (kuris nenurodytas pagrįstoje nuomonėje) dėl Belgijos Karalystės veiksmų pasibaigus aptariamos direktyvos įgyvendinimo terminui. Belgijos Karalystės nuomone, pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką, šis teiginys yra atmestinas [19].

54. Mano nuomone, šis Belgijos Karalystės atsiliepime į ieškinį pateiktas pagrindas yra nepagrįstas.

18 — Paskelbtas 2003 m. rugsėjo 26 d. *Moniteur belge*.

19 — 2006 m. rugsėjo 22 d. Sprendimo *Komisija prieš Belgiją*, C-221/03, Rink. p. I-8307, 38 punktas.

55. Faktiškai nebuvo pateiktas nei naujas ieškinio pagrindas, nei pateiktas kaltinimas, susijęs su nagrinėjamos direktyvos įgyvendinimu Belgijos teisėje. Nebuvo pareikštas joks naujas kaltinimas.

56. Savo ruožtu Komisija tvirtina, kad jos pateiktas argumentas skirtas tik atskleisti, kad įgyvendinimo termino pabaigoje nagrinėjama priemonė nebuvo panaikinta įgyvendinančiame teisės akte taigi ji negali būti laikoma laikina. Be to, net ir vykstant ikiteisminei procedūrai Belgijos Karalystė nepakeitė nacionalinio teisės akto, kaip to reikalavo Komisija ir įsipareigojimai pagal Direktyvą 2002/30/EB.

Kiti Belgijos Karalystės gynybos argumentai

57. Išskyrus ieškinio nepriimtinumo klausimą, kiti Belgijos Karalystės atsikirtimai į Komisijos argumentus iš esmės yra susiję su tariama Karaliaus dekreto atitiktimi direktyvai ir tinkamu Bendrijos taisyklių taikymu.

58. Belgijos Karalystė teigia, kad 2002 m. balandžio 14 d. Karaliaus dekreto nuostatos turi būti laikomos esamais operacijų apribojimais direktyvos 7 straipsnio prasme.

59. Belgijos Karalystės nuomone, direktyva turi būti aiškinama kaip reiškianti, kad kai minėtame 7 straipsnyje daroma nuoroda į „operacijų apribojimus, kurie jau buvo nustatyti iki šios direktyvos įsigaliojimo dienos", Direktyvos taikymo sritis neapima 2002 m. balandžio 14 d. Karaliaus dekreto nuostatų, nors jos faktiškai formaliai buvo įtvirtintos po direktyvos įsigaliojimo.

60. Belgijos Karalystė savo poziciją grindžia žodžio „nustatyti" („décidées") aiškinimu. Šiuo tikslu grįsdama savo teiginius ji nurodo galutinio teksto ir Komisijos pateikto direktyvos projekto teksto skirtumus bei tekstą anglų kalba [20], t. y. kad galutiniame versijos anglų kalba tekste vietoj esančio žodžio „established" („nustatyti", pranc. k. „décidées") pirminiame tekste buvo vartojami žodžiai „already in force" („jau įsigalioję", pranc. k. „appliquées").

61. Belgijos vyriausybė pastebi, kad Belgijos federalinė vyriausybė jau 2000 m. vasario

20 — COM(2001) 695 (galutinis).

11 d. buvo priėmusi 2002 m. balandžio 14 d. Karaliaus dekrete patvirtintas priemones (kad patvirtintų šią aplinkybę, ji pateikia išsamią žiniasklaidos informaciją apie politinį sprendimą), o pavėluoto formalaus jų įtvirtinimo priežastis buvo Belgijos vidaus santvarkos ypatumas ir centrinės valdžios bei federacijos subjektų atsakomybės tarpusavyje pasidalijimas.

62. Negalima sutikti su šiuo argumentu. Aiškinant skirtumą tarp sugretintuose tekstuose pavartotų žodžių „nustatyti“ ir „jau įsigalioję“ nebūtina vadovautis Belgijos Karalystės aiškinimu. Žodis „nustatyti“ reiškia sąvoką, kuri visiškai nesusijusi su politinio sprendimo sąvoka, kuria rėmėsi atsakovas.

63. Taip pat būtina dar kartą pabrėžti, kad 7 straipsnyje numatytas leidimas nukrypti, kaip direktyvoje ir tarptautinėse sutartyse, kuriomis ji grindžiama, įtvirtintų visuotinai taikomų nuostatų išimtis, turi būti aiškinamas siaurai [21].

64. Direktyvos preambulės 18 konstatuojamoji dalis, kuri gali padėti suprasti 7 straipsnio prasmę, yra suformuluota taip:

„Reikia leisti toliau taikyti oro uostams būdingas triukšmo valdymo priemones ir tam tikrus dalinius techninius operacijų apribojimų pakeitimus.“

65. Šioje konstatuojamojoje dalyje pabrėžiama, kad tik iki direktyvos įsigaliojimo nustatyti apribojimai gali būti toliau taikomi; pats 7 straipsnis pavadintas „Esami operacijų apribojimai“.

66. Nagrinėjamas Dekretas, kaip bet kuris kitas teisės aktas, tampa teisinės sistemos dalimi nuo nacionalinės teisės reikalavimus atitinkančio formalaus jo priėmimo; šis momentas neatsiejamas nuo jo paskelbimo, po kurio jis pradeda veikti.

67. Pačiame Dekrete, paskelbtame *Moniteur belge* 2002 m. balandžio 17 dieną, nurodyta, kad jis buvo priimtas balandžio 14 d. Aiškinantysis asmuo galėtų remtis šiais faktais.

21 — 2006 m. balandžio 2 d. Sprendimo *ANAV*, C-410/04, Rink. p. I-3303, 26 punktas ir 2005 m. sausio 11 d. Sprendimo *Stadt Halle ir RPL Lochau*, C-26/03, Rink. p. I-1, 46 punktas.

68. Jei, siekiant nustatyti Bendrijos taisyklių taikymo išimtis, būtų galima remtis politinių sprendimų, kurių nereikalaujama paviešinti visa apimtimi, datomis, būtų pažeistas teisinio saugumo principas.

69. Be to, pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką valstybės narės vėlavimo perkelti direktyvas negali pateisinti vidaus aplinkybėmis ar praktiniais sunkumais [22]. Ši teismo praktika *mutatis mutandis* gali būti taikoma ir nagrinėjamam atvejui.

70. Su vidaus priėmimo procedūromis susijusiomis aplinkybėmis negalima remtis nustatant, kokią politiką valstybė narė jau buvo taikiusi tam tikru metu. Tačiau būtina atsižvelgti į sprendimo priėmimo laiką, kuris nustatomas pagal nacionalinius teisės aktus ir oficialius dokumentus, kuriuose skelbiami įstatymai ir kiti teisės aktai.

22 — 1993 m. rugpjūčio 2 d. Sprendimas *Komisija prieš Nyderlandus*, C-303/92, Rink. p. I-4739; 1999 m. sausio 21 d. Sprendimas *Komisija prieš Portugaliją*, C-105/97, Rink. p. I-259; 1999 m. balandžio 2 d. Sprendimas *Komisija prieš Vokietiją*, C-272/97, Rink. p. I-2175; 1999 m. lapkričio 25 d. Sprendimas *Komisija prieš Airiją*, C-212/98, Rink. p. I-8571; 2000 m. balandžio 13 d. Sprendimas *Komisija prieš Ispaniją*, C-274/98, Rink. p. I-2823; 2000 m. liepos 6 d. Sprendimas *Komisija prieš Belgiją*, C-236/99, Rink. p. I-5657; 2000 m. lapkričio 23 d. Sprendimas *Komisija prieš Prancūziją*, C-313/99, Rink. p. I-10439; 2000 m. gruodžio 7 d. Sprendimas *Komisija prieš Italiją*, C-423/99, Rink. p. I-11167; 2001 m. balandžio 5 d. Sprendimas *Komisija prieš Graikiją*, C-494/99, Rink. p. I-2761; 2001 m. spalio 4 d. Sprendimas *Komisija prieš Liuksemburgą*, C-450/00, Rink. p. I-7069.

71. Taigi, atsižvelgiant į nurodytas aplinkybes, direktyvos 7 straipsnyje numatytos išimties negalima laikyti taikoma 2002 m. balandžio 14 d. Karaliaus dekreto nuostatoms.

72. Jei Teisingumo Teismas nepripažintų Dekreto priimtu iki direktyvos įsigaliojimo, subsidiariai Belgijos Karalystė nurodo, kad Dekretas atitinka direktyvos tikslus, nes pašalina panaikinus Reglamentą Nr. 925/1999 atsiradusią teisinę spragą.

73. Šiam argumentui taip pat negali būti pritarta.

74. Reikia dar kartą pabrėžti, kad vienas iš direktyvos tikslų yra pakeisti šį reglamentą, siekiant pakeisti šios srities Bendrijos politiką, pakeičiant ankstesnį požiūrį į vadinamąjį „subalansuotą“ požiūrį.

75. Dėl minėtų priežasčių Dekrete nustatytos, anksčiau galiojusiu reglamentu pagrįstos taisyklės gali pakankamai rimtai pakenkti direktyvos numatytam tikslui.

76. Priimant nuostatas, kurios galėjo pradėti veikti po reglamento panaikinimo, reikėjo atsižvelgti į direktyvoje įtvirtintą požiūrį.

77. Taip pat negalima pritarti Belgijos Karalystės nuomonei, kad priimant minėtą 2003 m. rugsėjo 25 d. Karaliaus dekretą buvo visiškai laikytasi Bendrijos reikalavimų.

78. Tai, kad šiuo metu vieninteliame Briuselio nacionaliniame oro uoste eismas viršija 50 000 civilinių ikigarsinių reaktyvinių lėktuvų skrydžių per metus ir kad faktiškai dėl šio vienintelio oro uosto buvo priimtas Dekretas, neleidžia daryti išvados, kad 2002 m. balandžio 14 d. Karaliaus dekreto atžvilgiu direktyva netaikoma.

79. 2002 m. balandžio 14 d. Karaliaus dekretas yra visuotinai taikomas, nes jis taikomas ne vien oro uostams, kuriems direktyva netaikoma. Todėl tikėtina, kad jis gali trukdyti vykdyti pareigas pagal direktyvą.

80. Belgijos valstybės pareiga užtikrinti direktyvos įgyvendinimą nepriklauso nuo to, ar jos teritorijoje yra faktiškai vykdomos į direktyvos sritį patenkančios oro uosto operacijos.

81. Pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką, nurodytą dėl Direktyvos 2002/30/EB, tai, kad valstybėje narėje nevykdoma direktyvoje nurodyta veikla, neatleidžia jos nuo pareigos priimti įstatymus ar kitus teisės aktus, užtikrinančius tinkamą visų direktyvos nuostatų įgyvendinimą [23].

82. Taip pat reikia atmesti argumentą dėl panaikinus Reglamentą Nr. 925/1999 tariamai atsiradusios teisės spragos. Iš tiesų anksčiau taikytos nacionalinės teisės nuostatos ir Direktyva 92/14/EEB [24] lieka galioti, o valstybės narės gali priimti Direktyvą 2002/30/EB atitinkančias nacionalinės teisės nuostatas.

23 — 2006 m. birželio 8 d. Sprendimo *Komisija prieš Liuksemburgą*, C-71/05, dar nepaskelbta Rinkinyje, 12 punktas ir 2001 m. gruodžio 13 d. Sprendimo *Komisija prieš Airiją*, C-372/00, Rink. p. I-10303, 11 punktas.

24 — 1992 m. kovo 2 d. Tarybos direktyva 92/14/EEB dėl lėktuvų, kuriems taikomi Tarptautinės civilinės aviacijos konvencijos antrosios redakcijos (1988) 16 priedo 1 tomo II dalies 2 skyriaus reikalavimai, naudojimo apribojimo (OL L 76, p. 21).

83. Remdamasis pirmiau išdėstytais motyvais, manau, kad 2002 m. balandžio 14 d. Karaliaus dekretas gali rimtai pakenkti šios direktyvos numatytam tikslui, nes jis nustato su Direktyva 2002/30/EB nesuderinamus operacijų apribojimus jos įgyvendinimo laikotarpiu ir reikšmingai riboja tam tikros lėktuvų kategorijos eksploatavimą.

IV — Išvada

84. Manau, kad Teisingumo Teismas turėtų pripažinti, jog:

— 2002 m. kovo 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/30/EB dėl taisyklių ir tvarkos, reglamentuojančios triukšmingų operacijų apribojimų įvedimą Bendrijos oro uostuose, nustatymo įgyvendinimo laikotarpiu priėmusi 2002 m. balandžio 14 d. Karaliaus dekretą, reglamentuojantį tam tikrų civilinių ikigarsinių reaktyvinių lėktuvų naktinius skrydžius, Belgijos Karalystė neįvykdė įsipareigojimų pagal šią direktyvą bei EB 10 straipsnio antrąją pastraipą ir EB 249 straipsnio trečiąją pastraipą.